

Cal Negre: un ajuntament ple de vida i transparent

7 accents.cat/opinio/article/17752/cal-negre-un-ajuntament-ple-de-vida-i-transparent

Jesús Gilart

En un dia radiant, ple de sol, de vida, de llum, ens trobem una munió d'alpicatins a la plaça de l'Església. Al davant, els membres del consistori, els hereus i pubilles i altres autoritats. Comença el parlament el nostre director de la ràdio local, en Pere Maria de Cal Rafel, que de seguida dona peu a l'oratória del nostre alcalde, el Joan de Cal Cason. Aquest, en part visiblement i lògicament emocionat, explica en un llenguatge planer cinc cèntims de la inauguració de les obres del centre històric i del nou Ajuntament d'Alpicat.

Em crida l'atenció, per això, de l'obra un fet que marca l'obra interior de l'edifici, que distingeix l'ara del passat, d'un passat diríem clarament franquista: és el caràcter transparent de la construcció. Una claredat en l'obra –parets blanques, claror arreu, llum i més llum que sembla venir de l'exterior, i de les lluminàries interiors que arreu pengen de les parets. Però no és així. La claredat, aquesta transparència que comentava, no ve solament de l'exterior o de l'invent d'Edison. Ve, crec jo, dels envans cristal·lins, de les parets de vidre que separen les estances. Aquestes, amb habilitat quirúrgica, deixen veure l'activitat que es desenvoluparà en l'interior de cada un dels despatxos. A la moda de l'arquitectura ofimàtica actual, tampoc els llocs d'atenció al públic de la planta baixa tampoc estan separats sinó per uns humils separadors que permeten la intimitat, però no separen el servei públic que s'hi oferirà, per part dels grans professionals que tenim al nostre poble en cada un dels seus àmbits. Aquesta claredat dels serveis que s'hi desenvoluparan, resumeixo, és l'oposat al que es va fer en els consistoris durant els tristos anys de la recent –en termes històrics crec que l'adverbi és encertat– dictadura.

Una obra ben feta, enclavada en els fonaments de la història antiga d'Alpicat, d'on hi beu també la seva companya i ara veïna església, erigida en honor de Sant Bartomeu, també anomenat pel seu mestre Jesús Natanael. Parafrasejant les cases del poble, podríem dir de cal Tomeu, de l'origen etimològic 'bar', que voldria dir *fill de Tomeu*. És considerat en els evangelis "un home sincer, que no enganya", i així entronquem el nom jueu en la nostra mil·lenària tradició catalana, ponentina i amb un caràcter sincer (i transparent, em valgui la redundància) del nostre patró.

Arquitectònicament, aprofitar i conservar els diferents àmbits de l'estructura ens dona una visió també del modus vivendi dels nostres avantpassats. De la remodelació, excel·lent idea i realització me'n fa cinc cèntims molt amablement l'aparellador, Joan Olivart, marit d'una bona amiga meva, Margarida Llop, que s'ofereix per fer un dia una *tourné* per les estances i l'exterior. Ens explicaria els entrellats de la remodelació/reconstrucció, em comenta, d'aquest imponent edifici.

Emocionalment també em cal dir que la mare de la meva padrina Agustina Capdevila Farreres (i, per tant, la meva besàvia) va veure la seva primera llum en aquesta casa. A la meva padrina la recordem jo i els meus germans per la seva intensa dolcesa i intel·ligència.

Em trobo en el brogit –ordenat i educat, per això– de la inauguració també al seu últim propietari, el qual va traspasar la propietat a l'Ajuntament, en Joan de Cal Negre, que m'explica algun dels secrets de la seva casa: un celler amb sortida al trull a l'exterior, on s'hi emmagatzemaven gairebé 20.000 litres de vi, l'activitat que implicava la comercialització d'aquests...

Em creuo amb l'electricista jubilat del poble, en Jordi López –nascut a Raimat però que es va instal·lar i casar a Alpicat de ben jove–, i m'explica que, ja fa una pila d'anys, manté una cordial relació amb la

Maria Teresa Trepap, de la casa, i amb en Joan Farreres mateix. Em descriu la instal·lació elèctrica que hi va fer, a la nostra protagonista, i enraonem sobre els temes que veiem en les fotos de l'exposició que, suposo, serà temporal. De passada m'explica també un dels descobriments a casa seva, on va trobar un cup i un celler, amb voltes incloses, i em parla d'una eina bèl·lica d'un cos armat –els miquelets?– que va descobrir entre les cantonades de la seva casa veïna al carrer Major, davant de la casa vella que ell em recorda, ell mateix, del meu padri Rafel. Seguim comentant la sincera confiança que va agafar amb aquesta família, i de molts dels secrets amagats que ara comparteix amb mi.

Surto de la casa cofoi, content, enriquit amb aquestes anècdotes que omplen la meua butxaca emocional, i el meu coneixement d'un món pretèrit, ja allunyat.

Crec, llegint les cares de la gent que em vaig trobant en la inauguració, que aquesta renovarà en part la il·lusió que els mesos pandèmics ens va prendre. Enceto, en l'abundant pica-pica, una conversa amb amics i veïns del poble, alguns d'ells també nouvinguts els últims anys al poble, amb els qual m'ha unit una amistat sincera. Coincidim en el fet que també troben una bona feina la feta amb Cal Negre.

Concloc: estic convençut que l'esperit de la vida familiar que es va desenvolupar en aquesta casa serà compartida i creixerà a partir d'ara al servei de tots els habitants d'aquest magnífic poble. Que s'ho mereix, que Alpicat necessitava aquest equipament. Que les decisions, les accions, i també, per què no, les crítiques i oposicions democràtiques que es prenguin sota el seu sostre seran per al bé del poble. Que, igual que la vida familiar vessava per les seves finestres, i portes, ara passarà a ser una casa de la vila plena de vida. I desitjo que fructifiqui encara més si és possible en el servei personal i plural.